

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 0850812196

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
24 november 2022

Förslag om att utöka tillståndspliktiga områden för tillfällig försäljning inom Södermalms stadsdelsområde

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden föreslår Kommunfullmäktige besluta att genom en förändring i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, KFS 2022:15 16 §, utöka de tillståndspliktiga områdena inom Södermalms stadsdelsområde till att även omfatta Medborgarplatsen, Folkungagatan, Björns trädgård och Fatbursparken.

Sammanfattning

Södermalms stadsdelsnämnd har erhållit ett PM från Polismyndigheten, daterad den 16 september 2022, som bland annat beskriver problematiken med anledning av användning och försäljning av lustgas vid Medborgarplatsen, Folkungagatan, Björns trädgård och Fatbursparken. Mot bakgrund av det som framkommer i underlaget föreslås en utökning av tillståndsplikt för tillfällig försäljning i nämnda områden.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i polisens bedömning att en utökning av tillståndsplikt för tillfällig försäljning skulle vara en preventiv åtgärd, minska risk för att bli utsatt för brott samt öka tryggheten i området.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd har erhållit ett PM från Polismyndigheten, daterad den 16 september 2022, som bland annat beskriver problematiken med anledning av användning och försäljning av lustgas vid Medborgarplatsen, Folkungagatan, Björns trädgård och Fatbursparken. Mot bakgrund av det som framkommer i underlaget föreslås en utökning av tillståndsplikt för tillfällig försäljning i nämnda områden.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i polisens bedömning att en utökning av tillståndsplikt för tillfällig försäljning skulle vara en preventiv åtgärd, minska risk för att bli utsatt för brott samt öka tryggheten i området.

Ärendet

Försäljning och användning av lustgas har ökat kraftigt sedan 2020. Köparna är framförallt ungdomar och unga vuxna. Användning av lustgas kan bl.a. leda till akut syrebrist som gör att personen svimmar och förlorar medvetandet. Upprepad och långvarig användning kan i vissa fall medföra skador på nervsystemet som i värsta fall kan leda till psykoser (källa www.giftinformation.se). Lustgasen används många gånger i kombination med alkohol och medför en ökad risk för att utsättas för brott.

Lustgas är inte narkotikaklassat i Sverige, och användningen sker i berusningssyfte. Lustgasen andas in och ger ett rus till användaren. Lustgasen säljs ofta genom uppblåsta ballonger, genom antingen mindre eller större gasbehållare. Försäljning av gasen är inte heller förbjudet. Regeringen tillsatte en utredning i juli 2022 som bland annat ska titta på reglering av försäljning, marknadsföring och tillsyn inklusive möjlighet att införa en åldersgräns.

På Södermalm ser såväl polis som förvaltningen en ökad försäljning och användning av lustgas framförallt vid Medborgarplatsen med omnejd. Platsen har sedan tidigare ordningsproblem och brott som exempelvis rån, vålds- och sexualbrott förekommer. Idag kan polisen koppla vissa enskilda brott till användningen av lustgas. Brottsoffren har i vissa fall varit personer under 18 år.

I dagsläget råder tillståndsplikt för tillfällig försäljning för bl.a. följande områden inom Södermalms stadsdelsområde: Slottskajen, Skeppsbrokajen, Munkbroleden, Riddarhuskajen, Slottskajen, Ryssgården och Södermalmstorg, och samtliga överbyggda gångar och platser inom Slussenområdet samt Slussplan.

Detta innebär att tillståndsplikt inte omfattar området runt Medborgarplatsen, Folkungagatan, Björns trädgård och Fatbursparken. En ändring av 16 § i Stockholms stads allmänna lokala ordningsföreskrifter skulle ge polismyndigheten möjlighet att ingripa mot försäljning i området, vilket de inte kan i dagsläget. Förutom en ökad trygghet för medborgare skulle antalet brott kopplat till lustgasanvändning sannolikt minska.

Såväl försäljning som användning medför en omfattande nedskräpning som skulle motverkas genom att införa tillståndsplikt för tillfällig försäljning i nämnda områden.

Försäljning av lustgas i stadsdelsområdet

Polisen skriver i sitt PM att försäljarna många gånger är påstridiga och aggressiva i sin försäljning. Revirstrider förekommer och det finns kopplingar till kriminella nätverk. Under vissa helger har upp mot 50-60 försäljare rört sig i området. Enligt polisen är försäljningen lättillgänglig och inte sällan är köpare unga och redan påverkade av alkohol och/eller narkotika, vilket ökar risken att bli utsatt för brott. Lokalpolisen ser en koppling mellan försäljningen av lustgas och de ordningsstörningar och brott som sker runt området.

I området har en betydande resursförstärkning gjorts av polis i form av ingripande, trygghetsskapande och informationsinhämtande. Närvaron har stärkts samtliga dagar i veckan med tonvikt på helgerna. Under vissa helger har mobil kameravagn använts.

Tillsammans med Södermalms stadsdelsförvaltning har den etablerade samverkan på fältet mellan polis och förvaltningens funktioner så som fältassistenter, ungdomsjour och stadens mobila ordningsvakter utökats. Även polisens volontärer och nattvandrare har deltagit vid gemensamma utsättningar. Förvaltningen har även ökat belysning i området, klippt ner buskage och utökat renhållning.

Förvaltningen prioriterar brottsförebyggande- och trygghetsskapande åtgärder i området för att motverka problematiken. Under 2022 har förvaltningen startat samverkansformen Effektiv samverkan för trygghet (EST) vid Medborgarplatsen, ett samarbete mellan lokalpolis, närings- och nöjesliv, fastighetsägare och förvaltning. Genom att träffas regelbundet och initiera åtgärder är förhoppningen att öka tryggheten och minska brottsligheten i området.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli i samverkan med sociala avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 14 november 2022 och i rådet för funktionshinderfrågor den 15 november 2022.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar lokalpolisens uppfattning gällande problematiken vid Medborgarplatsen, Folkungagatan, Björns trädgård och Fatbursparken

och har vidtagit en rad åtgärder i området, bland annat utökad belysning, klippt ner buskage, ökat närvaro av fältassistenter och mobila fritidsledare.

Förvaltningens åtgärder har utökats över tid och skett i dialog med såväl lokalpolis som Trafikkontoret. Området har mot bakgrund av bland annat ett omfattande nöjesliv varit en plats som av medborgare upplevts som en otrygg plats och antalet rapporterade brott är högt. I kombination med att det inte råder tillståndsplikt för försäljning i området och att lustgas inte är narkotikaklassat ökar risk för att bli utsatt för brott och därigenom ökar även otryggheten för såväl Södermalms medborgare men även för besökare i stadsdelen.

Stadsdelsnämnden föreslår Kommunfullmäktige besluta att genom en förändring i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, KFS 2022:15 16 §, utöka de tillståndspliktiga områdena för tillfällig försäljning inom Södermalms stadsdelsområde till att även omfatta Medborgarplatsen, Folkungagatan, Björns trädgård och Fatbursparken.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är att detta ärende varken innebär direkta eller indirekta konsekvenser för kvinnor respektive män och någon ytterligare jämställdhetsanalys behöver inte göras.

Snorre Berglund
Tf. Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. PM från polismyndigheten
2. Lokala allmänna ordningsföreskrifter
3. Karta över föreslagna områden med utökad tillståndsplikt
4. Karta över föreslagna områden med utökad tillståndsplikt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Snorre Berglund, Tf. Stadsdelsdirektör	2022-11-04
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2022-11-04